

's-Hertogenbosch
12/16 november
2008

**no
vember
music**

avond
tuur
lijke
M
UZIEK
.NL

internationaal festival voor actuele muziek www.novembermusic.net

LOCATIES

**HET BOSSCHE
MAKERSHUIS
BOSCHVELD**
Copernicuslaan 80a

ARTIS
Boschveldweg 471
www.artisdenbosch.nl

VERKADEFABRIEK
Boschdijkstraat 45
www.verkadefabriek.nl

THEATER ARTEMIS
Predikheerenpoort 50
www.artemis.nl

ORANGERIE
St. Josephstraat 15a
www.orangerie.nl

OPENBARE BIBLIOTHEEK
Hinthamerstraat 72
www.bibliotheekdenbosch.nl

RESERVEREN

Voor de volgende betaalde concerten kun je reserveren bij de betreffende locaties:

VERKADEFABRIEK
www.verkadefabriek.nl
T 073 68 18 160

**MUZIEKCENTRUM
DE TOONZAAL**
www.detoonzaal.nl
T 073 61 22 123

THEATER AAN DE PARADE Een cd met opnames van de vorige editie is verkrijgbaar tijdens het festival.
www.theateraandeparade.nl
Bosch Ticket 0900 33 72 72 33

Voor 'Sternenrest' en 'De Grafische Methode Fiets' kun je reserveren via
www.novembermusic.net
T 073 61 22 000

Voor de overige concerten is reserveren niet mogelijk.

PRIJZEN

Festivalpas € 45 (toegang tot alle concerten). Je kunt een festivalpas bestellen tot 8 november door € 45 over te maken op 95.49.60.904 t.n.v. Stichting November Music, Postbus 11039, 5200 EA 's-Hertogenbosch
Overige prijzen: zie programmatoelichtingen

CD Een cd met opnames van de vorige editie is verkrijgbaar tijdens het festival.

INFORMATIE

November Music
Postbus 11039
5200 EA 's-Hertogenbosch
T 073 61 22 000
F 073 61 38 297
nederland@novembermusic.net
www.novembermusic.net

- November Music Productie
- November Music Compositieopdracht 2008

VOORWOORD

November Music is de laatste jaren uitgegroeid tot het internationale actuele muziekfestival van Nederland. De ambities zijn navenant hoog en gelukkig worden we daarbij ook in de komende jaren ondersteund door onze belangrijkste financiers. Daarnaast vindt ook de bezoeker steeds gemakkelijker de weg naar ons mooie festival in de schitterende ambiance van de oude binnenstad van 's-Hertogenbosch.

November Music wil de bedenker van de muziek van nu centraal stellen binnen een internationale context. Om dit mogelijk te maken wordt de samenwerking met verwante internationale festivals de komende jaren verder uitgebouwd. Naast de vaste partners in Vlaanderen en Duitsland werken we dit jaar voor het eerst samen met festivals in Engeland en Italië. Voor de komende jaren wordt de zoektocht naar geestverwante organisaties verder voortgezet. Daarbij blijft onze missie voorop staan, namelijk het realiseren van de dromen van (veelal jonge Nederlandse) makers binnen de actuele en vernieuwende muziek. Voor het publiek is November Music de peilstok van de muziek van nu.

'De noten zijn op'. Onder deze prikkelende titel organiseert November Music voor de tweede maal een expertmeeting waarin we ingaan op de nieuwste ontwikkelingen binnen de actuele muziek. We constateren dat makers steeds vaker gebruik maak van niet-muzikale elementen en verworvenheden uit andere kunst disciplines zoals de beeldende kunst, theater, dans en e-cultuur. November Music wil aan de frontlijn staan van deze nieuwe ontwikkelingen.

We zijn ook dit jaar weer erg blij met het grote aantal partners. Dit geeft artistieke en financiële impulsen waardoor een veelkleurig festival ontstaat. Dank aan alle makers, ensembles, podia en financiers. Zonder hen zou November Music nooit kunnen bestaan. Veel luisterplezier toegewenst.

Bert Palinckx / Theo van Dooremalen

foto: Esther Bruls

SM'S
Magistratenlaan 100
www.sm-s.nl

ACHTER DE KAN
Vughterstraat 222
www.achterdekan.com

**NOORDBRABANTS
MUSEUM**
Verwersstraat 41
www.noordbrabantsmuseum.nl

**MUZIEKCENTRUM
DE TOONZAAL**
Prins Bernhardstraat 4-6
www.detoonzaal.nl

CBK
Hekellaan 2
www.cbks-hertogenbosch.nl

THEATER AAN DE PARADE
Parade 23
www.theateraandeparade.nl

ZA 8 / ZO 9 NOVEMBER
DO 13 T/M ZO 16 NOVEMBER

Grafisch Atelier
13.00 - 17.00 uur
gratis

ANTHONY FIUMARA **'COUNTING ESKIMO** **WORDS FOR SNOW'** 🎧🎧

Hoe klinkt licht? De Nederlandse componist Anthony Fiumara probeert het spectrum van klank in al haar facetten te doorgronden. Muziek die als een stralenkrans van licht uiteenwaaiert en de ruimte in beslag neemt, zoals in zijn recente orkestwerk 'Aperture'. Voor November Music realiseert Fiumara een geluidssculptuur in het kader van de expositie 'Wit is een oude meester' in het Grafisch Atelier 's-Hertogenbosch. 'Counting Eskimo Words for Snow' is een ambient installatie die je zittend of liggend per koptelefoon beluistert. De trage stapeling van klanklagen verandert de besloten expositieruimte in een uitgestrekte witte vlakke. Zijn deze klanken nog muziek te noemen? Geen idee. 'Counting Eskimo Words for Snow' is in ieder geval een plaats waar je alleen doorheen dwaalt.

foto: Marco Borggve

WOENSDAG 12 T/M
ZONDAG 16 NOVEMBER

CBK
13.00 - 17.00 uur
gratis

OLIVIER NIJS **'WE ARE ALL** **PASSENGERS'** 🎧🎧

Voor de Tilburgse componist Olivier Nijis is onthaasting meer dan alleen een modewoord. In het najaar maakte hij opnames tijdens een vijftien uur durende boottocht over het Brabantse deel van de Maas. Deze opnames verwerkte hij tot een surround klankspel, waarbij de tegenstelling tussen de natuurlijke Maasomgeving en de bebouwde gedeeltes centraal staan. Ook mat Nijis de intensiteit en kleur van het veranderende daglicht tijdens zijn tocht en maakte hij foto's. Het resultaat is een onaflatende stroom beelden, klanken en lichtpatronen die subtiel samenvloeien in de installatie 'We are all Passengers'. Op zaterdag en zondag om **13.30 uur** en **15.30 uur** wordt het werk in aanwezigheid van de componist gepresenteerd in een ruimtelijke opstelling.

i.s.m. CBK

WOENSDAG 12 T/M
ZONDAG 16 NOVEMBER

Verkadefabriek gang
11.00 - 23.00 uur
gratis

LOKAAL 01 **'GELUIDPOST'** 🎧

Het ultieme ideaal voor alle muzikale fijnproevers. Luisteren naar muziek in een cabine waar buitengeluiden nauwelijks doordringen en de luisteraar zich in alle rust kan concentreren op een klankcompositie. Het kan sinds jaar en dag in de comfortabel ingerichte Geluidpost van Kunstinitiatief Lokaal 01 Breda. Nu reist de Geluidpost af naar November Music. De compositie van studenten van het Koninklijk Conservatorium Den Haag is het resultaat van een workshop 'field-recording' van de Britse componist Justin Bennett. Daarnaast presenteert de Spaanse componist Francisco López zijn nieuwste klankexperiment op de rand van pure stilte en verzwellende noise.

WOENSDAG 12 NOVEMBER

MC De Toonzaal
12.30 - 13.30 uur
€ 7,50

KRYPTOS QUARTET (B) / RONALD BRAUTIGAM 🎧

PROGRAMMA

Stefan van Puymbroeck (B): Klavierquintett*

Ruud van Eeten: Pianokwintet nr. 1*

Robert Schumann (D): Pianokwintet

Componisten met een romantische of klassieke inborst hebben het zwaar tegenwoordig. Maar ondanks alle duizelingwekkende modernismen en doldwaze avant-gardetechnieken houdt een flink aantal eigentijdse toondichters vol vuur en fantasie vast aan de verworvenheden van de aloude kamermuziek. Het Belgische Kryptos Quartet brengt nu samen met de gevierde pianist Ronald Brautigam een programma met louter pianokwintetten. Brautigam staat algemeen bekend als Nederlands grootste interpreet op het gebied van klassieke pianomuziek. Speciaal voor dit concert schreven de Belgische componist Stefan van Puymbroeck en Ruud van Eeten uit Tilburg nieuwe pianokwintetten.

Van Puymbroeck baarde tijdens de vorige editie van November Music al opzien met zijn compositie 'Fremde Erscheinungen'. In zijn nieuwste werk, het vierdelige 'Klavierquintett', gaat Van Puymbroeck wederom ongedwongen om met muzikale stijl, vorm en esthetiek.

Van Eeten's gloednieuwe 'Pianokwintet nr. 1' volgt eveneens een traditionele, vierdelige opbouw, met veel gevoel voor ritmiek en eigenzinnige harmonieën. Beide componisten laten de muziek het liefst voor zichzelf spreken. Het beroemde romantische 'Pianokwintet' (1842) van Robert Schumann rondt het programma af. Zwelgende akkoorden, klanken vol ontboezemingen, muziek van grote ontroering.

WOENSDAG 12 NOVEMBER

Theater aan de Parade
15.00 - 17.00 uur
€ 7,50 / € 6

NOVEMBER MUSIC KIDS / OORPROEVEN
'KLEIN IS HOOG, GROOT IS LAAG'

Voor het tweede jaar slaan November Music en Muziek-werkplaats Oorproeven elkaar weer om de oren. De pleinzaal wordt ook dit jaar weer omgetoverd tot een grote klankkast vol met gitaren, pauken, speakers, kabels, vette bassen en hoge trillingen.

De muzikanten van November Music

Kids gaan de avontuurlijke oren van het jonge publiek weer eens grondig wassen. November Music Kids gaat dit jaar over de allerhoogste tonen (zelfs de muggen spitsen de oren) en over de allerlaagste (die je alleen in je onderbuik voelt). Hoog is iets anders dan snel, en laag is natuurlijk iets anders dan langzaam. Een muis piept en een nijlpaard gromt ... maar waarom?

i.s.m. Oorproeven,
werkplaats voor jeugdmuziek

WOENSDAG 12 NOVEMBER

MC De Toonzaal
20.30 - 21.30 uur
€ 7,50

F.C. JONGBLOED
'VRIJE VOGELS'

Ensemble f.c.Jongbloed is inmiddels een vaste waarde tijdens November Music. Het begon in 2006 op initiatief van docent Arnold Marinissen. De meest getalenteerde studenten aan het Tilburgse Fontys Conservatorium buigen zich over de eigen-tijdse muziek van compositiestudenten en over moderne muziek van de afgelopen vijftig jaar. Dit jaar bieden ze een kijkje in de keuken van de grote beloftes die studeren of studeerden aan de afdelingen geïmproviseerde en klassieke muziek van het Fontys Conservatorium. Tijdens het recital 'Vrije Vogels' passeren zes premières van Renske Elzerman, Marcel Evers, Evert van Merode, Fred Momotenko, Daan Morris en Fons Toonen. De strijkers van het jonge CoBrA Kwartet spelen een hoofdrol.

i.s.m. Fontys Conservatorium

DONDERDAG 13 NOVEMBER

MC De Toonzaal
12.30 - 13.30 uur
€ 7,50

RICHARD RIJNVOS
'MAPPAMONDO'

Luigi Nono, Igor Stravinsky en Ezra Pound. Allemaal zijn ze begraven op het eiland San Michele, nabij Venetië. Op dat eiland werkte de Middeleeuwse monnik Fra Mauro aan zijn unieke wereldkaart 'mappamondo'. Een bonte achtergrondgeschiedenis waarop componist Richard Rijnvos zijn monumentale compositie baseerde. Een complex werk voor stem, tuba en ensemble waar de avontuurlijke formatie Modelo62 zich nu vol overgave op stort. Daarvoor staat John Cage zijn 'Atlas Eclipticalis' uit 1961 op het programma. Modelo62 is opgericht in 2003 aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Onder leiding van componist en dirigent Ezequiel Menalled is het ensemble een bezielde advocaat van de nieuwste, experimentele muziek uit binnen- en buitenland.

DONDERDAG 13 NOVEMBER

MC De Toonzaal
18.30 - 19.30 uur
Op inschrijving

UITREIKING AAN HARMEN FRAANJE
MUZIEKPRIJS 2008 VAN HET PRINS BERNHARD CULTUURFONDS BRABANT

De Muziekprijs 2008 van het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant zal tijdens November Music worden uitgereikt aan de Tilburgse pianist Harmen Fraanje. Volgens de commissie is Fraanje "een musicus die van vele markten thuis is en zich op hoog niveau verstaat met musici van divers pluimage. Als pianist is hij soepel als een tijger, virtuoos en even uitdagend als bescheiden". De in Roosendaal geboren Fraanje (1976) studeerde af aan de conservatoria van Tilburg en Utrecht. Binnen de jazz en improvisatiemuziek heeft de Brabantse pianist de laatste jaren in zowel binnen- als buitenland naam gemaakt als solist en componist.

Genoeg redenen dus om Fraanje de Muziekprijs 2008 van het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant toe te kennen die eens in de drie jaar wordt uitgereikt aan jonge professionele musici in Noord-Brabant. De prijs bestaat uit een geldbedrag van € 10.000, met daaraan gekoppeld een compositieopdracht. Daarnaast krijgt de prijswinnaar van November Music een carte blanche voor de volgende editie. De prijs werd in 2004 voor het eerst uitgereikt en ging eerder al naar componisten Mayke Nas, Bruno Nelissen en Ruud van Eeten. Tijdens de uitreiking van de muziekprijs 2008 geeft Harmen Fraanje een duoconcert met trompettist Eric Vloeimans.

i.s.m. Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant / MC De Toonzaal

foto: Genevieve Ruocco

DONDERDAG 13 NOVEMBER

Theater aan de Parade

20.00 - 22.00 uur

€ 20 / € 18,50

VLAAMS RADIO ORKEST / CHAMP D'ACTION (B) ⑤

PROGRAMMA:

Richard Rijnvos: NYConcerto

Serge Verstockt (B): Le Pouvoir du Temps

Eigentijdse orkestmuziek moet vaker op een voetstuk geplaatst worden. November Music is daar van overtuigd en pakte vorig jaar de uitdaging met beide handen aan. Na het Brabants Orkest kiest ditmaal het Vlaams Radio Orkest onomwonden voor het grote gebaar. Met een modern concertprogramma om 'U' tegen te zeggen. Van de twee eigenzinnige componisten Richard Rijnvos en Serge Verstockt staat een grootschalige compositie op het programma. Van Rijnvos klinkt zijn gelauwerde pianoconcert 'NYConcerto' dat onlangs als beste Nederlandse compositie van 2007 werd betiteld en met de Buma Toonzetters Prijs werd bekroond.

foto: Richard Rijnvos

Pianist John Snijders, die ook tijdens November Music 2008 achter de piano kruipt, kreeg de Muziekgebouwprijs voor zijn vertolking van Rijnvos' virtuoze concerto. Het sprankelende, driedelige pianoconcert is een ode aan de vitaliteit van metropool New York en componisten als George Gershwin, Charles Ives en Thelonious Monk. Voor zijn imposante 'Le Pouvoir du temps' dompelt Serge Verstockt het hele orkest onder in een zinderende elektronica-gons. Zijn orkestwerk uit 1998 is geïnspireerd op de geluidsmachines van de Futuristen. Een adembenemende hoofdrol is weggelegd voor de solo-trombonist.

foto: Geert Logghe

VRIJDAG 14 NOVEMBER

MC De Toonzaal

12.30 - 13.30 uur

€ 7,50

MARIJN SIMONS 'COMPONIST EN VIOLIST' ⑤

PROGRAMMA:

John Adams (USA): Road Movies

James MacMillan (SCHO): After the Tryst / A Different World / Kiss on Wood

Marijn Simons: Capriccio for Stan & Ollie / Bas Continues / Sonata for an odd couple

Een dubbeltalent zonder weerga. Geen Nederlandse violist en componist die zo'n bliksemcarrière heeft gemaakt als de 25-jarige Marijn Simons. Hij presenteerde zijn eigen werk al met het Los Angeles Philharmonic en het Rotterdam Philharmonisch Orkest. In juni 2008 ging zijn Derde Symfonie in première bij het Sinfonieorchester Aachen. Simons is een vioolvirtuoos, een volbloeddirigent en een alom geliefd componist. Simons' toegankelijke muziktaal barst van het jeugdig esprit, spitse kwinkslagen en een frisse kijk op de tonale verworvenheden.

Voor November Music presenteert hij samen met zijn vaste pianopartner Karina Šabac een zeer gevarieerd kamermuziekprogramma. Natuurlijk klinkt er werk van zijn hand, waaronder Simons' populaire 'Capriccio for Stan & Ollie', 'Bas Continues' en 'Sonata for an odd couple' voor violduo en onzichtbare slagwerker.

VRIJDAG 14 NOVEMBER

Verkadefabriek Filmzaal 1

16.00 - 17.30 uur

Op inschrijving

EXPERTMEETING 'DE NOTEN ZIJN OP – OP WEG NAAR EEN NIEUWE MUZIEKPRAKTIJK' ☺

November Music is niet alleen een plek voor concert-beleving, maar ook het uitgelezen moment voor een gepeperd debat. 'Vernieuwing in de muziek is geen puur muzikale aangelegenheid meer'. Dat is de prikkelende stelling voor de komende expertmeeting. Vorig jaar werd tijdens de eerste meeting de kunstmuziek en haar concertpraktijk onder de loep genomen. Dat leverde een levendige discussie op. Nu zijn muziekexperts uitgenodigd om zich te buigen over de vernieuwing binnen de hedendaagse muziek. Vindt er nog wel vernieuwing binnen de muziekpraktijk zelf plaats, en wat houdt die vernieuwing precies in? In een essaybundel worden de thema's uiteengezet die aanleiding moeten geven tot een verhitte discussie. De uitgenodigde sprekers worden op een later tijdstip bekend gemaakt. De Amerikaanse componist en intermedia-specialist Phill Niblock houdt een inleiding.

i.s.m. BraM

VRIJDAG 14 NOVEMBER

Verkadefabriek Kleine Zaal

17.30 - 18.00 / 22.30 - 23.30 uur

€ 7,50

PHILL NIBLOCK (VS) / THOMAS ANKERSMIT ☺

De hardst werkende minimalist op deze planeet. Zo mag de Amerikaanse componist en oerexperimentator Phill Niblock gerust genoemd worden. De 75-jarige Niblock staat samen met pioniers als La Monte Young, Terry Riley en Charlemagne Palestine aan de wieg van het Amerikaanse minimalisme. Niblock is bovendien één van de eerste intermediakunstenaars. De Amerikaan reist nog steeds onvermoeibaar de hele globe over om zijn publiek te betoveren met zijn zinsbegoochelende powerdrones en films. Sinds de jaren zeventig scheidt Niblock microtonale drone-werken waarin lang aangehouden klanken dichtopeengepakt en traag langs elkaar schuren. De laatste tijd heeft Niblock een ideale sparringpartner gevonden in de Nederlandse saxofonist en componist Thomas Ankersmit. In zijn composities bouwt Ankersmit soepele bruggetjes tussen de nieuwste experimentele elektronica, de minimale klank-onderzoeken van Niblock, en de radicale freejazz van saxofonisten als Evan Parker en John Butcher. Naast zijn samenwerking met Niblock zal Ankersmit ook eigen werk ten gehore brengen voor saxofoons, computer en analoge elektronica.

VRIJDAG 14 NOVEMBER

Het Bossche Makershuis Boschveld

19.00 - 19.45 uur / 21.00 - 21.45 uur

€ 7,50

WILLEM BOOGMAN 'STERNENREST' ☺☺

De kosmos maakt muziek. Dat is de conclusie van de astro-seismologe Conny Aerts die in 2005 het bestaan van geluidsgolven in sterren beschreef. 'Kosmische symfonieën' noemt ze het. De Nederlandse componist Willem Boogman raakte in de ban van deze bevindingen. Hoe klinken de sterren? Op basis van wetenschappelijke gegevens schreef Boogman het spektakelstuk 'Sternenrest' met de uitdagende ondertitel 'Sterren maken geen muziek', een productie van de stichting Barooni van producent Roland Spekle. Een compositie voor elektrische gitaar, slagwerk van glas, kamermuziekensemble, computer en Wave Field Synthesis (WFS). Het publiek bevindt zich letterlijk midden in een betoverend, kosmisch uitspannel, voortgebracht door gitarist Olaf Tarensken, slagwerker Arnold Marinissen, zes musici van het Vlaamse Spectra Ensemble en de 192 luidsprekers van het WFS-systeem.

Voorafgaand vindt er op **zaterdag 8 november** tussen **15.30 en 18.00 uur** in kunstinitiatief Artis een gratis publieksmiddag plaats, met als titel 'Sternenrest, wetenschap en techniek, kunst en leefwereld'. Sprekers zijn onder anderen Conny Aerts, filosoof Chris Bremmers en componist Boogman.

VRIJDAG 14 NOVEMBER

MC De Toonzaal
20.30 - 21.30 uur
€ 7,50

JOHN BUTCHER (ENG) **'COMPOSITION FOR 8 MUSICIANS'** 🎧

De buitenaardse klanken die John Butcher uit zijn saxofoon kan toveren, worden wereldwijd geroemd. Butcher trad op met Derek Bailey, Fred Frith en Gerry Hemingway en wordt gezien als een coryfee binnen de Engelse improvisatiescene. Maar nu krijgt de meestersaxofonist een uitdaging van jewelste op zijn bordje. November Music en Huddersfield Contemporary Music Festival vroegen hem een superformatie samen te stellen: een groep bevriende topmusici waarmee Butcher de grenzen tussen compositie en improvisatie gaat verkennen en oprekken. Het contrast kan niet groter. Bij het improviseren worden beslissingen soms op het allerlaatste moment genomen en is het eindresultaat meer dan de som der delen. Componeren behelst daarentegen een grote mate van planning en de overkoepelende visie van één individu. In zijn 'Composition for 8 Musicians' tracht Butcher het beste van beide werelden te verenigen.

i.s.m. Huddersfield Contemporary Music Festival / MC De Toonzaal

foto: Osamu Enomoto

ZATERDAG 15 NOVEMBER

MC De Toonzaal
12.30 - 14.00 uur
€ 7,50

IVES ENSEMBLE **'RICHARD RIJNVOS** **COMPONISTENPORTRET'** 🎧

PROGRAMMA:

Le rideau se baisse lentement durant toute la musique suivante
Stalker
Riflesso sul tasto
Stanza (diatonic version)
Stanza (chromatic version)
Stanza (microtonal version)

In korte tijd is Richard Rijnvos uitgegroeid tot één van de meest vooraanstaande componisten van Nederland. Er is alom waardering voor zijn vernieuwende composities. Zo kreeg hij onlangs nog de allereerste Buma Toonzettersprijs uitgereikt voor zijn compositie 'NYConcerto' uit 2007. Enkele jaren geleden presenteerde November Music al zijn cyclus 'Block Beuys'. Vanaf het begin van zijn carrière heeft Rijnvos talloze kamermuziekwerken geschreven. Het Ives Ensemble is een absolute specialist in het kamermuzikale oeuvre van Richard Rijnvos. Tijdens November Music 2008 brengen zij een speciale dwarsdoorsnede van zijn werken voor kleine bezetting, waaronder de eerste integrale uitvoering van de drie kleurrijke versies van 'Stanza' (1994).

foto: Atlantique

In zijn composities schept Rijnvos een doorwrocht klank-universum waarin alles met alles samenhangt. Zijn werken hebben een onweerstaanbare zeggingskracht. Van grote invloed op Rijnvos' muzikale gedachtegoed zijn de Amerikaanse componisten Morton Feldman en John Cage. Bovendien tuurt Rijnvos graag over de kunst disciplines heen en laat hij zich inspireren door de literaire labyrinten van Italo Calvino, het absurdisme van Samuel Beckett en de enigmatische kunstvisioenen van Joseph Beuys.

Op **zaterdag 15 november** is om **16.00 uur** de korte film 'Atlantique' van Frank Zweers met muziek van Richard Rijnvos te zien in Filmzaal 1 van de Verkadefabriek (toegang gratis). In opdracht van November Music schrijft Anthony Fiumara een boekje over Richard Rijnvos.

**ZATERDAG 15 NOVEMBER EN
ZONDAG 16 NOVEMBER**

SM's
14.00 / 15.00 / 16.00 uur
toegang museum (zondag onderdeel KunstmuziekRoute)

**WOUTER SNOEI / LUDO
WINKELMAN / VOCAALLAB
NEDERLAND 'MOVING STILLS' 🎧**

“De stem vliegt rond. Zijn breekbare marionet met onzichtbare draden.” Zo begint het gedicht ‘Smeekbede tegen de angst’ van Maria Elena Cruz Varela. Dit emotionele gedicht dient als inspiratiebron voor de nieuwste installatie van componist Wouter Snoei. De menselijke conditie verklankt en verbeeld aan de hand van vocale klanken en de schilderijen van Ludo Winkelman. ‘Moving Stills’ noemt Snoei zijn installatie, bestaande uit acht kunstportretten en een elektronisch a capella werk. De schilderijen van Ludo Winkelman hangen aan weerszijden van de zaal. Achter deze portretten zijn luidsprekers gemonteerd, waaruit de spanningsvolle klankcollage van Wouter Snoei klinkt. De compositie ‘Du Armer’ van Dick Raaijmakers heeft Snoei als vertrekpunt genomen. De stemmen voor ‘Moving Stills’ zijn afkomstig van leden van het VocaalLAB Nederlands, een vaste gast van November Music.

ZATERDAG 15 NOVEMBER

Verkadefabriek Filmzaal 1
16.15 - 17.00 uur
gratis

**TOM DISSEVELT / HENK
LAMERS / JEANNE DE
BONT / KEES TAZELAAR
'FANTASY IN ORBIT'**

Ruimtevaartreizen in klank. De jaren zestig waren een tijd van revolutie. De ‘space age’ en de maanreizen lonkten en componisten experimenteerden voor het eerst met elektronica. In 1963 schief de Nederlandse componist Tom Dissevelt muziek-geschiedenis met zijn elektronische suite ‘Fantasy in Orbit’. Geen kurkdroge elektronische laboratoriummuziek, maar zogenaamde ‘Popular Electronics’, elektronische space-muziek voor de massa. Dissevelts werk werd een cult-hit in Amerika. Filmmaker Henk Lamers en componist/kenner Kees Tazelaar maakten van ‘Fantasy in Orbit’ een spectaculaire animatiefilm, waarvan de wereldpremière tijdens November Music plaatsvindt.

ZATERDAG 15 NOVEMBER

Verkadefabriek Kleine Zaal
17.00 - 18.00 uur
gratis

VERS

Brabant barst van het muziek- en theatertalent. Onder de noemer ‘VERS’ biedt Muziekclub Brabant jaarlijks drie jonge makers de mogelijkheid om aan een productie te werken. Tijdens November Music zijn alvast de eerste presentaties te bewonderen van dit seizoen. Jarno van Es is in de ban van theaterrevolutionair Antonin Artaud en songwriter Paul Zontjens neemt de manipulatie van grote merken onder de loep in zijn muziektheaterwerk ‘Logo Loos’. Woody Veneman gaat tenslotte op zoek naar de ‘soul’ in elektronische muziek.

i.s.m. Muziekclub Brabant

ZATERDAG 15 NOVEMBER

Verkadefabriek Grote Zaal
20.00 - 21.15 uur
€ 10

**PARAM VIR (ENG)
'BLACK FEATHER RISING'**

Een vrouw en een man ontmoeten elkaar. Ze glimlachen en ze weten het zeker: ze zijn reddeloos verloren. Liefde is grenzeloos, terwijl het noodlot altijd op de loer ligt. ‘Black Feather Rising’ is een muziek-theatervoorstelling van Stichting Octopus, gecreëerd door de gevierde Engelse/Indiase componist Param Vir en librettist David Rudkin. Ze maakten een aangrijpend verhaal over het verlangen en de wanhoop van twee geliefden. Param Vir oogstte grote successen met zijn opera’s ‘Snatched by the gods’ en ‘Broken Strings’, in een productie van De Nederlandse Opera en regisseur Pierre Audi. De oorspronkelijk uit India afkomstige Param Vir verhuisde in 1984 naar Engeland om daar onder meer te studeren bij Oliver Knussen en Jonathan Harvey. Zijn composities zijn inmiddels uitgevoerd door tal van bekende ensembles en orkesten. Regie is in handen van Jos van Kan, bekend van De Wetten van Kepler en Orkater.

i.s.m. Erasmus Festival

Erasmus festival
's-Hertogenbosch

ZATERDAG 15 NOVEMBER

Het Bossche Makershuis Boschveld

22.00 - 22.45 uur

€ 7,50

DICK RAAIJMAKERS / V2 'DE GRAFISCHE METHODE FIETS' + DOCUMENTAIRES

Fietsfanaten opgelet, want een uurtje freewheelen of stayeren is hier niets bij! Probeer het je maar eens voor te stellen: in een ijzingwekkend traag tempo van je fiets afstappen. Een proces dat componist Dick Raaijmakers op onnavolgbare wijze vastlegde in zijn legendarische performance 'De Grafische Methode Fiets' uit 1979.

Dick Raaijmakers putte vooral inspiratie uit het fotografisch werk van Étienne-Jules Marey. Rond 1885 wist de Fransman

lichaamsbewegingen in duizelingwekkende reeksen

momentopnames op te splitsen. Raaijmakers

ging nog een paar stappen verder en

morrelde zoals gewoonlijk op meesterlijke

wijze aan de grenzen tussen kunst en

wetenschap.

Bart Visser (performer) en

Edwin van der Heide (geluid)

presenteren nu een

reconstructie van deze

performance van een van

Nederlands grootste muzikale

denkers en experimentators.

'De Grafische Methode Fiets' heeft nog het meeste weg van een installatie. Het toneelbeeld is eenvoudig. Een man zit op een fiets en wordt met een trekmotor en trekkabel uiterst langzaam voortgetrokken. Terwijl hij voortbeweegt wordt de man door één van de fietspedalen in een extreem traag tempo uit het zadel gelicht. Uiterst

langzaam zwaait de fietser vervolgens zijn been over

het zadel. Hartslag en ademhaling worden

hoorbaar gemaakt voor het publiek.

Een miraculeuze slowmotion-actie

en dat allemaal in realtime.

In de Verkadefabriek zijn

de hele dag een zestal

dokumentaires met

en over het werk van

Dick Raaijmakers

te zien.

V2 institut voor muziek en beeld

foto: Jan Sprij

ZONDAG 16 NOVEMBER

Kunstmuziek route

	12.30	13.00	13.30	14.00	14.30	15.00	15.30	16.00	16.30	17.00	17.30	18.00
MC DE TOONZAAL	Theo Loevendie			Theo Loevendie			Theo Loevendie					
OPENBARE BIBLIOTHEEK	Vloeistof			Vloeistof			Vloeistof					
THEATER ARTEMIS		Peerke Malschaert				Peerke Malschaert						
CBK			Olivier Nijs				Olivier Nijs					
NOORDBRABANTS MUSEUM				Esther Venrooy		Esther Venrooy		Esther Venrooy				
ORANGERIE				Kristoffer Zegers		Kristoffer Zegers						
SM'S				Wouter Snoei		Wouter Snoei		Wouter Snoei				
VERKADEFABRIEK PRODUCTIEHUIS				Van Rijswijk / Strijbos				Van Rijswijk / Strijbos				
VERKADEFABRIEK PICOS				Paul Craenen				Paul Craenen				
VERKADEFABRIEK FILMZAAL 1						Guy Livingston				Guy Livingston		
VERKADEFABRIEK KLEINE ZAAL						Ensemble Continuum				Ensemble Continuum		
ARTIS								Aileen Campbell				
ACHTER DE KAN								Composers Club				
GRAFISCH ATELIER		Anthony Fiumara										

EEN DAGKAART VOOR DE KUNSTMUZIEKROUTE KOST € 7,50

ZONDAG 16 NOVEMBER

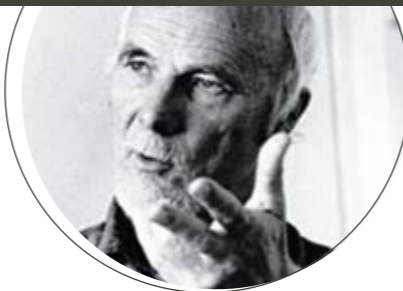
kunst
muziek
route

MC De Toonzaal

12.30 / 14.00 / 15.30

onderdeel KunstmuziekRoute

THEO LOEVENDIE

PROGRAMMA:

deel 1: Ziggurat

deel 2: Ziggurat speelt Brabantse componisten

deel 3: Theo Loevendie / Jeroen van Vliet / Onno Govaert

Mete Erker: Tumbleweed *

Jeroen van Vliet: Chacaltaya*

Rasheed Al-Bougaily: Al-Zahra*

De 78-jarige Theo Loevendie is een ware duizendpoot. Componist, saxofonist, improvisator en een muzikale kosmopoliet in hart en nieren. Ter ere van en in samenwerking met het Erasmus Festival is Theo Loevendie en zijn uitzonderlijke ensemble van 'wereld-instrumenten' Ziggurat uitgenodigd. Het Erasmus Festival staat dit jaar in het teken van 'de nieuwe kosmopoliet'. De Hollandse meester wordt geëerd met een uniek drieluik. Niet alleen betreedt Theo Loevendie de arena met zijn reisbeluste droomensemble Ziggurat, maar komt hij ook uitgebreid aan zet als rasimprovisator. Daarnaast speelt Ziggurat premières van Brabantse componisten Jeroen van Vliet, Mete Erker en Rasheed Al-Bougaily.

Kosmopolitische klanken uit Brabant, zoals 'Tumbleweed' van Mete Erker met hints naar de traditionele, Boliviaanse muziek. Jeroen van Vliet's 'Chacaltaya' is op zijn beurt een exotische lofzang op een van de hoogste toppen in La Paz, Bolivia. De oorspronkelijk uit Koeweit afkomstige Al-Bougaily laat zich in zijn stuk 'Al-Zahra' meeslepen door zijn fictieve herinnering aan een concertavond in het Al-Zahra Paleis in Cordoba. Als bekroning van het drieluik zorgen drie generaties improvisatoren - Theo Loevendie, pianist Jeroen van Vliet en de jonge slagwerker Onno Govaert - voor een gedenkwaardig slotakkoord.

i.s.m. Erasmus Festival / MC De Toonzaal

Erasmus festival
's-Hertogenbosch

ZONDAG 16 NOVEMBER

kunst
muziek
route

Openbare Bibliotheek

12.30 / 14.00 / 15.30 uur

onderdeel KunstmuziekRoute

VLOEISTOF 'JE BENT AL BIJNA DOOD'

Genieten van een privé muziek- en dansvoorstelling tussen dikke rijen boeken. Een perfecte manier om even tot rust te komen tijdens de altijd enerverende KunstmuziekRoute.

Bij 'Je bent al bijna dood' gaat het Tilburgse dansgezelschap Vloeistof een samenwerking aan met drie jonge componisten. Anne Parlevliet, Sebastian Schatz en Wilco Botermans schreven speciaal voor dit project een compositie voor koptelefoon. De makers kozen de stadsbibliotheek als locatie. In de bibliotheek is een dansvloer gecreëerd waar de drie componisten langs zitten en de muziek live mixen bij de dans.

De vier dansers bewegen onophoudelijk door. Het publiek bepaalt zelf hoe ze de voorstelling beleeft door steeds een andere koptelefoon te kiezen. Uit iedere koptelefoon stroomt andere muziek, zodat ieder publiekslid een totaal andere theatrale ervaring krijgt voor-geschoteld. Door alledaagse handelingen uit te vergroten en te becommentariëren wil Vloeistof het publiek een andere kijk op het dagelijkse leven tonen.

foto: Marijn Kappers

ZONDAG 16 NOVEMBER

kunst
muziek
route

Theater Artemis
13.00 / 15.00 uur
onderdeel KunstmuziekRoute

PEERKE MALSCHAERT 'STORMVAL XAPMC'

Ronddolen in het absurde wereldje van de Russische schrijver Daniil Charms (1905-1942). Ogenscheinlijk gaat het om doodeenvoudige vertellingen, maar bij Charms schuilt alles in de dagelijkse details van een omgekeerde, doorgedraaide wereld. De meest normale handelingen worden door Charms tot in het absurde opgeblazen. Het is zijn manier om vat te krijgen op de levensangst en zielenhonger die heerste tijdens het Stalinistische tijdperk. De jonge Tilburgse theatermaakster Peerke Malschaert liet zich voor de voorstelling 'Stormval XAPMC' inspireren door de korte verhalen van Charms. Puntige vertellingen vol zwarte humor en surrealistische aaneenschakelingen van toevallige gebeurtenissen. De gebruikte

tekst zette Malschaert samen met haar vier spelers/vocalisten op muziek. Malschaert wil de scherpte van Charms' teksten afzetten tegen de zoet-gevooisde klassieke zangkunst.

i.s.m Oorproeven /
Productiehuis
Brabant

foto: Joep Lemmants

ZONDAG 16 NOVEMBER

kunst
muziek
route

Orangerie
14.00 / 15.00 uur
onderdeel KunstmuziekRoute

KRISTOFFER ZEGERS 'PIANOPHASING II' 🎹🎹

Een klankvisioen dat werkelijkheid wordt. Componist Kristoffer Zegers zoekt graag klankuitersten op. Met zijn monumentale compositie 'Pianophasing' gooit hij er nog wat extra schepjes bovenop. In 2007 ging zijn eerste versie van 'Pianophasing' in première in de Grote Kerk in Breda. Zo'n veertig piano's stonden door heel het kerkgebouw opgesteld. Eenvoudige, dromerige pianoakkoorden dwarrelden langs de kerkzuilen en voegden zich samen tot een imposant, impressionistisch superkanon. Het publiek was compleet overonderd en een vervolg kon niet uitblijven. Tijdens November Music 2008 beleeft Zegers' 'Pianophasing II' dan ook zijn eerste uitvoering. Ditmaal werkt Zegers samen met zo'n veertig pianisten die een dichte sluis van complexe piano-lijntjes en kanon-melodieën optrekken. De componist rekt daarbij de grenzen van de tonaliteit steeds verder op.

ZATERDAG 15 NOVEMBER
EN ZONDAG 16 NOVEMBER

kunst
muziek
route

Noordbrabants Museum
14.00 / 15.00 / 16.00 uur
toegang museum (zondag onderdeel KunstmuziekRoute)

ESTHER VENROOY 'ONTLUISTERD LAND' 🎞️🎞️

De jaren veertig staan dit najaar volop in de schijnwerpers bij het Noordbrabants Museum. De expositie 'Gewoon de jaren '40' brengt dit decennium tot leven aan de hand van onder meer foto's en films. Een cruciale periode van oorlog en hoopvolle wederopbouw. De Nederlands/Vlaamse componiste en elektronica-specialiste Esther Venrooy is door November Music benaderd om een live soundtrack te schrijven bij een karakteristieke filmproductie uit die tijd. Venrooy koos in samenwerking met filmdeskundige en medeoprichtster van het IDFA Miryam van Lier voor de documentaire 'Ontluisterd Land' (1946) van Herman van der Horst. In deze klassieke documentaire staat zowel de verwoesting als het herstel van de natuur centraal. Venrooy's semi-live performances vinden plaats in de Statenzaal van het Noordbrabants Museum. Daarnaast wordt het resultaat gedurende de tentoonstellingsperiode getoond op een filmzuil.

i.s.m. Noordbrabants Museum

ZATERDAG 15 NOVEMBER
EN ZONDAG 16 NOVEMBER

kunst
muziek
route

Verkadefabriek Productiehuis
15.00 uur op zaterdag € 5
14.00 / 16.00 uur op zondag (zondag onderdeel KunstmuziekRoute)

ROB VAN RIJSWIJK / JEROEN STRIJBOS 'AIR SENSIBLE' 🎹

Twee accordeons verwickeld in een on aardse samenzang. Live elektronica componisten Rob van Rijswijk en Jeroen Strijbos laten klanken door de ruimte zweven in samenwerking met het uiterst talentvolle accordeonduo TOEAC, bestaande uit Pieter Berkers en Renée Bekkers. Van Rijswijk en Strijbos zijn gefascineerd door de vocale krachttoeren van de accordeon. Het duo wil de akoestische, sensitieve warmte van het instrument laten samenvloeien met de digitale precisie van elektronica. Met behulp van de Multi Angle Sound Engine (MASE) wordt de accordeonzang subtiel bewerkt en ruimtelijk weergegeven. Het publiek krijgt twee versies voor de prijs van één: een normale setting met het accordeonduo centraal op het podium en een tweede concertervaring met het verbluffende MASE-systeem, waarbij het publiek zelf omringd wordt door pure klankenmagie.

i.s.m. Muziekclub Brabant

foto: Kuppens fotografie

ZONDAG 16 NOVEMBER

Verkadefabriek Filmzaal 1

15.00 / 17.00 uur

onderdeel KunstmuziekRoute

kunst
muziek
route

GUY LIVINGSTON (VS) **'ONE MINUTE MORE'** 🎧

'Dr. Livingston, I presume?'. Als een volbloedontdekkingsreiziger doorkruist pianist Guy Livingston het exotische en ongerepte landschap van de twintigste-eeuwse muziek. Een kompas heeft hij niet nodig, want puur op intuïtie en met veel gevoel voor humor stuit Livingston op de mooiste pianopareltjes. Met zijn uitzonderlijke cd-project 'Don't Panic' uit 1998 vestigde de Amerikaan zijn naam. Zestig jonge componisten schreven speciaal voor Livingston een kleurrijke reeks pianominiaturen van één minuut. Tien jaar later kan een vervolg niet uitblijven. Voor 'One Minute More' hebben wederom zestig componisten hun medewerking verleend en het project bundelt exclusieve pianokleinoden van componisten als Alvin Curran, David Dramm, Mayke Nas, Klas Torstensson en Julia Wolfe. Tijdens

November Music wordt ieder van de zestig pianominiaturen begeleid door een speciaal vervaardigde film.

VRIJDAG 14 / NOVEMBER

ZONDAG 16 NOVEMBER

Artis

vrijdag 22.00 uur / zondag 16.00 uur

gratis (zondag onderdeel KunstmuziekRoute)

kunst
muziek
route

AILEEN CAMPBELL (UK) **'UNTHEMED ORATORIO FOR MANY VOICES AND OPTIONAL SOLOIST(S)'** 🎧 🎧

Dansen op een trampoline en uit volle borst een Vivaldi aria zingen. Omringd door een zoemende popcornmachine en een haardroger een zangsolo geven. Als geen ander verkent Aileen Campbell de grenzen tussen muziek, beweging en performance. De Schotse performancekunstenaar is vooral gefascineerd door de menselijke zangstem in al haar fysieke rauwheid.

Voor November Music en in samenwerking met kunstinitiatief Artis ontwikkelde Campbell een nieuwe performance. Al vijf jaar lang verzamelt de Schotse opnames van ongetrainde zanggroepen uit heel de wereld. Unieke klankwerelden die de kunstenaar nu voor het eerst samenbrengt in een performance. Campbell neemt zelf de rol van improviserend solozangeres op zich, omringd door een landschap van onaardse zangkoren.

Het werk van Aileen Campbell is van 9 t/m 23 november te bekijken in Artis.

i.s.m. Artis

ZONDAG 16 NOVEMBER

Verkadefabriek Picos

14.00 / 16.00 uur

onderdeel KunstmuziekRoute)

kunst
muziek
route

PAUL CRAENEN (B) **'DUBBEL GAAN, EN DE TIJD DAARTUSSEN'** 🎧

Feedback. De meeste musici lopen er met een grote boog omheen, maar voor de Belgische componist Paul Craenen is het een onuitputtelijke bron van klankschoonheid. Tijdens November Music 2004 toverde Craenen bijvoorbeeld een doodgewone vleugel om tot een 'meta-instrument' met louterende feedbackeffecten. Nu komt hij terug met zijn poëtische multimediproject 'Dubbel Gaan, en de tijd daartussen' waarmee hij de feedbackeffecten voor het eerst visualiseert. Een wonderbaarlijke voorstelling met dans, video, elektronica en natuurlijk feedback.

Het instrumentarium is eenvoudig: twee luidsprekers, twee draadloze microfoons en een videoprojector. Twee dansers gaan een dubbelzinnige confrontatie aan met de ontketende klanken- en beeldenstroom. De uitvoerders bewegen zich soms in het halfluister, soms in de lichtstraal van de videoprojector. Niets is wat het lijkt als je eenmaal het klankdomein van Paul Craenen binnentreedt.

ZONDAG 16 NOVEMBER

Verkadefabriek Kleine Zaal

15.00 / 17.00 uur

onderdeel KunstmuziekRoute

kunst
muziek
route

ENSEMBLE CONTINUUM (CAN) €

PROGRAMMA:

Martijn Voorvelt: Continuum*

Peter Adriaansz: 9 through 99

James Rolfe (CAN): raW

Martin Arnold (CAN): Moonlight on the Bluff

Het kroonjuweel van de Canadese hedendaagse muziek. Zo mag je het muziekensemble Continuum gerust noemen. Meer dan honderd Canadese componisten hebben werk geschreven voor dit ensemble dat sinds 1985 actief is. Speciaal voor November Music en in samenwerking met het SHIFT Festival Amsterdam brengt Continuum een fraai overzicht van hedendaags componerend Canada en Nederland, verdeeld over twee verschillende sets.

De Nederlandse componist Martijn Voorvelt schreef speciaal voor deze gelegenheid zijn compositie 'Continuum'. Voorvelt excelleert in goed doordachte composities met veel aandacht voor virtueuze solopartijen en transparante gelaagdheid. Voorvelt draagt zijn compositie op 'aan de miljoenen mensen die dagelijks in ondraaglijke omstandigheden moeten leven'.

i.s.m. SHIFT Festival

ZONDAG 16 NOVEMBER

Achter de Kan

16.00 uur

onderdeel KunstmuziekRoute

kunst
muziek
route

COMPOSERS CLUB €

PROGRAMMA:

Cathy van Eck: Hout en snaren*

Dieter Dolezel (D): wildes FLEISCH III *

Nico Sall (B): Perspectives v.II

Geurt Grosfeld: gespreksleider

Misschien is componist wel het eenzaamste beroep ter wereld. In je eentje urenlang stoeien met een handvol nootjes. De jaarlijkse Composers Club van November Music geeft jonge componisten de mogelijkheid om hun eigen muziek te presenteren aan het publiek en tegelijkertijd buitenlandse collega's te ontmoeten. Tijdens de Composers Club 2008 stellen de Nederlandse Cathy van Eck, de Vlaming Nico Sall en de Duitser Dieter Dolezel zich aan het publiek voor.

Voor deze gelegenheid hebben ze speciaal drie gloednieuwe solo-composities voorbereid. Cathy van Eck en Nico Sall schrijven nieuw werk voor solo viool, uitgevoerd door respectievelijk violistes Susanne Zapf (D) en Marieke Berendsen (NL). Percussionist Wim Konink neemt de virtueuze slagwerkcompositie 'Wildes FLEISCH III' van Dieter Dolezel voor zijn rekening. De middag wordt in goede banen geleid door Geurt Grosfeld, onder meer lid van de commissie muziek van de Raad voor Cultuur.

ZONDAG 16 NOVEMBER

Verkadefabriek Grote Zaal

20.00 - 21.00 uur

€ 10

TOMOKO MUKAIYAMA 'SHOW ME YOUR SECOND FACE'

Het is een onvergetelijke aanblik: het hele concertpodium gehuld in een witte sluier of ontwaar je toch een gargantueske concertjurk? Want hoor ik daar geen muziek? Ergens onder het imposante web van fluweelzacht materiaal verbergt zich de vermaarde concertpianiste Tomoko Mukaiyama. Haar concertperformance 'Show me your second face', een productie van het Grand Theatre uit Groningen, is een buitengewoon experiment waarbij zichtbare illusie (de jurk) en de onzichtbare visie (de muziek) elkaar ontmoeten. Mukaiyama's concertjurk is speciaal ontworpen door het modeduo Niels Klavers en Astrid van Engelen. Tijdens de performance onthult de pianiste op spectaculaire wijze haar ware schoonheid.

Tomoko Mukaiyama Foundation

foto: Sharon Mor Yosef

Het publiek kan onderwijl luisteren naar prachtige muziek van Bach, Sweelinck, Nikolaj Korndorf en Ian Kerkhof/Mukaiyama. Als pianiste morrelt de Japans/Nederlandse Tomoko Mukaiyama al jaren met succes aan de grensposten van de concertperformance. Ze is een absolute pionier als het om een multidisciplinaire aanpak gaat. Mukaiyama werkte samen met filmmakers, ontwerpers, architecten, dansers en fotografen, zoals Marina Abramović, Merzbow en Jirí Kylián.

i.s.m. Erasmus Festival

Erasmus festival
's-Hertogenbosch

foto: Merlijn Doornierik

MEDEWERKERS

Bert Palinckx **Artistieke leiding**
Theo van Dooremalen **Zakelijke leiding**
Heleen Moors (Theaterburo Movilé) **Productieleiding**
Koen Graat **Publiciteit**
Erik Luyten **Publiciteit**
Bernard Jussen **Coördinatie techniek**
Betti Plug (Goed Gedaan) **Productie**
Mark van de Voort **Teksten**
Kees van de Wiel **Opnames**
Erik Jens **Webdesign**
Anke Schalk (toelgroep) **Ontwerp**
Huub van der Pas (APS) **Financiële administratie**

BESTUUR

Hans Hierck **voorzitter (tot November Music 2008)**
Martin van Ginkel **voorzitter (vanaf November Music 2008)**
Jean Philipse **secretaris**
Wilbert van Herwijnen **penningmeester**
Annelie de Man **lid**

SUBSIDIËNTEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Provincie Noord-Brabant
Gemeente 's-Hertogenbosch
Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten+
Fonds voor Cultuurparticipatie
VSB Fonds
Buma Cultuur
BraM
Actieplan Cultuurbereik Gemeente 's-Hertogenbosch

PARTNERS

November Music Vlaanderen (B)
Huddersfield Contemporary Music Festival (ENG)
Angelica Festival Bologna (I)
Open-Systems Herne (D)
KlangZeit Münster (D)
SHIFT Festival (CAN)
Erasmus Festival
Prins Bernhard Cultuurfonds
Theaterfestival Boulevard
Muzieklab Brabant
Fontys Conservatorium
Artis Den Bosch
Muziekcentrum De Toonzaal
Verkadefabriek
BraM
Noordbrabants Museum
Openbare Bibliotheek 's-Hertogenbosch
Concertzender
Oorproeven
Productiehuis Brabant
en verder alle betrokken podia

ONDER
NOSSEM
LTUUR
NELEM
SCHAP

Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Provincie Noord-Brabant

's-Hertogenbosch

NEDERLANDS FONDS VOOR
PODIUMKUNSTEN

VSBfonds

braM

PROGRAMMA NOVEMBER MUSIC 12 / 16 NOVEMBER 2008

WOENSDAG 12 T/M ZONDAG 16 NOVEMBER

OLIVIER NIJS CBK 13.00 uur

WOENSDAG 12 NOVEMBER

KRYPTOS QUARTET / RONALD BRAUTIGAM MC De Toonzaal 12.30 uur

NOVEMBER MUSIC KIDS / OORPROEFEN Theater aan de Parade 15.00 uur

F.C. JONGBLOED MC De Toonzaal 20.30 uur

DONDERDAG 13 T/M ZONDAG 16 NOVEMBER

ANTHONY FIUMARA Grafisch Atelier 13.00 uur

DONDERDAG 13 NOVEMBER

RICHARD RIJNVOS MC De Toonzaal 12.30 uur

UITREIKING PRINS BERNHARD

MUZIEKPRIJS 2008 MC De Toonzaal 18.30 uur

VLAAMS RADIO ORKEST / CHAMP D'ARTISTEN Theater aan de Parade 20.00 uur

VRIJDAG 14 NOVEMBER

MARIJN SIMONS MC De Toonzaal 12.30 uur

EXPERTMEETING Verkadefabriek Filmzaal 1 16.00 uur

PHILL NIBLOCK / THOMAS ANTONI Verkadefabriek Kleine Zaal 17.30 / 22.30 uur

WILLEM BOOGMAN Het Bossche Makershuis Boschveld 19.00 uur / 21.00 uur

JOHN BUTCHER MC De Toonzaal 20.30 uur

AILEEN CAMPBELL Artis 22.00 uur

ZATERDAG 15 NOVEMBER

IVES ENSEMBLE MC De Toonzaal 12.30 uur

WOUTER SNOEI SM's 14.00 / 15.00 / 16.00 uur

ESTHER VENROOY Noordbrabants Museum 14.00 / 15.00 / 16.00 uur

ROB VAN RIJSWIJK / JEROEN STRIJBOSS Verkadefabriek Productiehuis 15.00 uur

RICHARD RIJNVOS / FRANK ZWEERS Verkadefabriek Filmzaal 1 16.00 uur

DISSEVELT / LAMERS / DE BONT / TAZELAR Verkadefabriek Filmzaal 1 16.15 uur

VERS Verkadefabriek Kleine Zaal 17.00 uur

PARAM VIR Verkadefabriek Grote Zaal 20.00 uur

DICK RAAIJMAKERS Het Bossche Makershuis Boschveld 22.00 uur

ZONDAG 16 NOVEMBER

THEO LOEVENDIE MC De Toonzaal 12.30 / 14.00 / 15.30 uur

VLOEISTOF Openbare Bibliotheek 12.30 / 14.00 / 15.30 uur

PEERKE MALSCHAERT Theater Artemis 13.00 / 15.00 uur

OLIVIER NIJS CBK 13.30 / 15.30 uur

ESTHER VENROOY Noordbrabants Museum 14.00 / 15.00 / 16.00 uur

KRISTOFFER ZEGERS Orangerie 14.00 / 15.00 uur

WOUTER SNOEI SM's 14.00 / 15.00 / 16.00 uur

ROB VAN RIJSWIJK / JEROEN STRIJBOSS Verkadefabriek Productiehuis 14.00 / 16.00 uur

PAUL CRAENEN Verkadefabriek Picos 14.00 / 16.00 uur

GUY LIVINGSTON Verkadefabriek Filmzaal 1 15.00 / 17.00 uur

ENSEMBLE CONTINUUM Verkadefabriek Kleine Zaal 15.00 / 17.00 uur

AILEEN CAMPBELL Artis 16.00 uur

COMPOSERS CLUB Achter de Kan 16.00 uur

ZONDAG 16 NOVEMBER

TOMOKO MUKAIYAMA Verkadefabriek Grote Zaal 20.00 uur

